

EDUSKUNNAN VASTAUS 215/2008 vp

Hallituksen esitys laeiksi työntekijän eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi työntekijän eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 171/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 41/2008 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ulkomaisten työntekijöiden määrän kehitystä ja sijoittumista eri aloille ja selvittää mahdollisuudet lisätä valvontaa sen suhteen, täyttävätkö ulkomaiset työnantajat niin veroja kuin sosiaalivakuutusmaksuja koskevat velvoitteensa, sekä ryhtyy tarvittaessa selvitysten pohjalta toimenpiteisiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:n 2 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto sekä 3 ja 7 kohta, 4 §:n 3 momentti, 75 §, 112 §:n 1 momentti, 123 §:n 12 kohta, 149 §, 158 §:n 2 momentti sekä 218 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin johdantokappaleen suomenkielinen sanamuoto sekä 3 ja 7 kohta laissa 1274/2006 ja 158 §:n 2 momentti laissa 1164/2007, ja
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1281/2007, uusi 4 momentti, 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

3 §

Työeläkelait

Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

4 §

Työsuhde

— — — — —
Laki ei koske:

1) työntekijää, jolle työnantaja maksaa tässä laissa tarkoitettua työansiota kalenterikuukauden aikana yhteensä vähemmän kuin 41,89 euroa;

2) työntekijää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella; eikä

3) työntekijää, jonka ulkomainen työnantaja lähettää Suomeen työhön ja jonka työskentely Suomessa tämän työnantajan palveluksessa kestää enintään kaksi vuotta.

Jos 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella tai jos työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen välittömästi ennen Suomessa työskentelyn alkamista, häneen sovelletaan kuitenkin tätä lakia.

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansiostaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu otteen lähettämismuuttoa edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhde oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on työntekijän

vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle tämän lain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 75 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 75 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettua tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

112 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

149 §

Ulkomaisen työnantajan vakuuttamisvelvollisuudesta vapauttamisen edellytykset

Eläketurvakeskus voi hakemuksesta vapauttaa ulkomaisen työnantajan velvollisuudesta järjestää tämän lain mukainen eläketurva 4 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle, jonka tämä työnantaja lähettää Suomeen työhön yli kahdeksi vuodeksi tai jonka työskentely lähetettynä työntekijänä Suomessa jatkuu ennalta arvaamattomista syistä yli kaksi vuotta. Edellytyksenä vapauttamiselle on, että työnantaja on järjestänyt lähettämälleen työntekijälle Suomessa tehtävän työn ajalta eläketurvan. Työnantajan on esitettävä selvitys eläketurvan järjestämisestä. Vapautus myönnetään enintään viideksi vuodeksi Suomessa työskentelyn alkamisesta.

158 §

Työeläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 75 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla

tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkelaitoksen on määrättävä näiden työansioiden perusteella työeläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseisen työsuhteen työeläkevakuutusmaksu olisi vakuutusehtojen mukaan erääntynyt maksettavaksi. Tilapäisen työnantajan työeläkevakuutusmaksu on kuitenkin määrättävä kymmenen vuoden kuluessa palkanmaksuvuotta seuraavan vuoden alusta.

218 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on säilytettävä:

1) vakuutushakemus, vakuutuskirja ja vakuutussopimus sekä vakuuttamisen, vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määrittämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;

2) eläke- tai kuntoutusasiaan liittyvä hakemus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut elä-

ke- tai kuntoutusetuuden myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasia koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan sekä viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; ja

5) valitusasia koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasia koskevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkelaitokseen tai Eläketurvakeskukseen muutoksenhakuasteesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Lain 4 §:n 3 momentin 3 kohtaa ja 4 momenttia sekä 149 §:ää sovelletaan ulkomailta lähetettyyn työntekijään, jonka työskentely Suomessa alkaa 1 päivänä tammikuuta 2009 tai sen jälkeen.

Lain 218 §:ää sovelletaan lain voimaan tullessa eläkelaitoksessa tai Eläketurvakeskuksessa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäväksi tuleviin asiakirjoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työntekijän eläkelain voimaannanolain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain voimaannanolain (396/2006) 8 §:n 2—5 momentti ja 9 §,
sellaisena kuin niistä on 8 §:n 5 momentti laissa 1165/2007, seuraavasti:

8 §

Työntekijän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot työntekijän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Työntekijän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos työntekijän eläkelain 75 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista niiden ansaintavuonna voimassa olleiden työsuhde-eläkelakien mukaisesti. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 26 §:n 2 momentin mukaisesti.

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen

työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvityksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

9 §

Työntekijän eläkelain 75 b §:n 1 ja 2 momentin, 125 §:n ja 126 §:n 4 momentin sekä 158 ja 162 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaista vakuutusmaksua ei kuitenkaan määrätä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentin mukaiselta viideltä kalenterivuodelta vuoden 2007 alusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 34 §:n 1 momentin 3 kohta, 69 § ja 97 §:n 1 momentti sekä
lisätään 69 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 69 a ja 69 b § seuraavasti:

34 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virkattai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

— — — — —
3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai
— — — — —

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

69 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle yrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava yrittäjätoiminta ja sen kokonaistulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

69 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää yrittäjälle eläkelaitos, jossa yrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämiskuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan lopettamisen jälkeen vakuutettu muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää sanotun lain mukainen viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työntekijän eläkelaisissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta yrittäjätoiminnasta. Jos yrittäjä oli yrittäjätoiminnan rinnalla vakuutettu työntekijän eläkelain mukaan, otteen lähettää yrittäjän vakuuttanut eläkelaitos. Sähköisen eläkeotteen yrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa yrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos yrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen yrittäjän on kirjauduttava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvalista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut yrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos yrittäjä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa yrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä yrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

69 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos yrittäjä toteaa 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on yrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Yrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos yrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 69 §:n 2 ja

3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Yrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 7 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan,

päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

97 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrittäjän eläkelain voimaannpanosta annetun lain 11 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain voimaannpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1273/2006) 11 §:n 2 ja 3 momentti sekä 12 § seuraavasti:

11 §

Yrittäjän eläkelain 69 §:ssä ja 69 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaika sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla yrittäjän eläkeotteella on tiedot yrittäjän eläkelain 69 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua yrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdek-

sältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Mainitun lain 69 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

12 §

Yrittäjän eläkelain 69 b §:n 1 ja 2 momentissa, 106 §:ssä, 107 §:n 4 momentissa sekä 121 §:ssä tarkoitettua viiden vuoden vanhentu-

misaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomi-

oon myös ennen yrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 75 § ja 92 §:n 1 momentti ja
lisätään 75 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 75 a ja 75 b § seuraavasti:

48 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Maatalousyrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle tämän lain alaisen työskentelyn päätyttyä on myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva työkyvyttömyyseläke:

3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 1 §:n edellä 1 kohdassa mainittuja säännöksiä vastaavien säännösten; tai

teessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) tämän lain perusteella vakuutettu eläkkeeseen oikeuttava maatalousyrittäjätoiminta ja sen kokonaistulot;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuskien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta etuutta karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain perusteella; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

75 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjälle eläkelaitos, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu otteen lähettämivuotta edeltäneen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen. Jos maatalousyrittäjä oli vakuutettu myös muun työeläkelain mukaan, eläkeotteen lähettää maatalousyrittäjän sanotun eläkelain mukaan viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Ote sisältää työn-

Eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

75 §

Eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle maatalousyrittäjälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansioistaan vuosittain eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeot-

tekijän eläkelaisissa säädettyjen tietojen lisäksi tiedot tämän lain mukaisesta maatalousyrittäjätoiminnasta. Sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos maatalousyrittäjä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen maatalousyrittäjän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut maatalousyrittäjä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos maatalousyrittäjä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, 1 momentin mukaan määräytyvän eläkelaitoksen, jossa maatalousyrittäjä oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä maatalousyrittäjälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

75 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos maatalousyrittäjä toteaa 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, otteen antaneen eläkelaitoksen on maatalousyrittäjän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Maatalousyrittäjän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edel-

lyttää. Eläkelaitoksella ei ole velvollisuutta selvittää näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos maatalousyrittäjä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkelaitos ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Maatalousyrittäjällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa otteen antanut eläkelaitos. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

92 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jolle tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain 10 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1281/2006) 10 §:n 2 ja 3 momentti sekä 11 § seuraavasti:

10 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:ssä ja 75 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaa sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla maatalousyrittäjän eläkeotteella on tiedot maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta ja muista työansioista sekä etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Maatalousyrittäjän eläkelain 75 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei

kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

11 §

Maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä, 75 b §:n 1 ja 2 momentissa, 100 §:ssä sekä 101 §:n 4 momentissa tarkoitettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen maatalousyrittäjän eläkelain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 3 §:n 2 momentin 3 ja 7 kohta, 81 §, 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 12 kohta, 148 §:n 2 momentti, 224 §:n 2 momentti sekä 228 §,

sellaisena kuin niistä on 148 §:n 2 momentti laissa 1168/2007, ja

lisätään 81 §:n edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 81 a ja 81 b § seuraavasti:

3 §

Työeläkelait

—————
Julkisten alojen työeläkelakeja ovat:

—————
3) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

—————
7) eräiden valtakunnassa voimassa olevien valtion eläkkeitä koskevien säännösten soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettu maakuntalaki (ÅFS 54/2007).

Työntekijän eläkeote, sen antaminen ja tarkistaminen

81 §

Työntekijän eläkeote

Suomessa asuvalle 18—67-vuotiaalle työntekijälle annetaan hänen eläkevakuutetuista ansiostaan vuosittain työntekijän eläkeote. Eläkeote voidaan antaa kirjallisena tai sähköisenä. Eläkeotteessa ilmoitetaan viideltä otteen antamisvuotta edeltäneeltä kalenterivuodelta:

1) eläkkeeseen oikeuttavat yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset työansiot työnantajittain;

2) eläkkeeseen oikeuttavilta palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot etuuslajeittain;

3) peruste ja aika, jolta eläkettä karttuu valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan; ja

4) otteen antamisvuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä karttuneen eläkkeen määrä.

81 a §

Eläkeotteen antaminen

Kirjallisen eläkeotteen lähettää työntekijälle eläkekassa tai muu yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu otteen lähettämismuuttoa edeltäneen kalenterivuoden

lopussa tai viimeksi sitä ennen. Sähköisen eläkeotteen työntekijä saa sen eläkelaitoksen sähköisestä asiointipalvelusta, jossa työntekijän työsuhte oli vakuutettu sähköisen otteen antamishetkellä tai viimeksi sitä ennen.

Eläkeote voidaan antaa sähköisenä, jos työntekijä on näin valinnut eläkelaitoksen sähköisessä asiointipalvelussa. Voidakseen valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työntekijän on kirjaututtava eläkelaitoksen sähköiseen asiointipalveluun. Kirjautumisessa on käytettävä tietoturvallista ja todisteellista tunnistautumistekniikkaa.

Eläkelaitos valvoo, että sähköisen eläkeotteen valinnut työntekijä käyttää sähköisen eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua. Jos työntekijä ei kirjaudu sähköisen eläkeotteen sisältävään palveluun neljään kalenterivuoteen, eläkekassan tai muun yksityisten alojen eläkelaitoksen, jossa työntekijän työskentely oli vakuutettu mainitun neljännen kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen, on lähetettävä työntekijälle kirjallinen eläkeote seuraavan kalenterivuoden aikana.

81 b §

Eläkeotteen tarkistaminen

Jos työntekijä toteaa 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tiedoissaan puutteen tai virheen, eläkekassan on otteen antaneena eläkelaitoksena työntekijän vaatimuksesta selvitettävä tietojen oikeellisuus. Työntekijän on tarvittaessa esitettävä vaatimuksensa perusteista sellainen selvitys kuin häneltä kohtuudella voidaan edellyttää. Eläkekassa ei ole velvollinen selvittämään näitä tietoja takautuvasti pidemmältä ajalta kuin viideltä eläkeotteen antamisvuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Jos työntekijä osoittaa riidattomasti, että hänellä on ollut edellä mainittua viittä vuotta aikaisemmin sellaisia eläkkeeseen oikeuttavia 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuja ansioita tai etuuksia, joita ei ole otettu huomioon oikein eläkkeeseen oikeuttavina, eläkekassa ottaa tiedot huomioon takautuvasti. Riidattomasti osoitetut

työansiot otetaan huomioon maksamisvuoden ansioina ja palkattomilta ajoilta maksettujen etuuksien perusteena olevat tulot sekä alle kolmivuotiaan lapsen hoitoaika sekä opiskeluaika otetaan huomioon niiden vuosien ansioina, joihin etuusaika, lapsen hoitoaika tai opiskelu kohdistuu.

Jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, Eläketurvakeskus lähettää työntekijälle 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut etuustiedot sisältävän otteen. Työntekijä voi valita ja tarkastaa sähköisen eläkeotteen työeläkejärjestelmän yhteisessä sähköisessä asiointipalvelussa kirjautumalla palveluun siten kuin 81 a §:n 2 momentissa säädetään. Eläketurvakeskus valvoo, että sähköisen otteen valinnut työntekijä käyttää eläkeotteen sisältävää sähköistä asiointipalvelua ja lähettää kirjallisen otteen siten kuin 81 a §:n 3 momentissa säädetään. Tarvittaessa Eläketurvakeskus myös selvittää 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen oikeellisuuden 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Työntekijällä on oikeus saada päätös 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista eläkeoikeuteensa vaikuttavista tiedoista. Päätöksen antaa eläkessä tai muu otteen antanut eläkelaitos tai 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa Eläketurvakeskus. Jos 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot liittyvät Eläketurvakeskuksen käsiteltävänä olevaan työntekijän eläkelain 10 §:n mukaiseen soveltamisasiaan, päätöksen myös näistä tiedoista antaa Eläketurvakeskus.

109 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan eläkkeensaajalle, jollei tässä luvussa tai muussa laissa muuta säädetä.

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perus-

teella, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

12) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n mukaan;

148 §

Eläkevakuutusmaksun vanhentuminen

Jos työntekijälle lisätään hänen selvityksensä perusteella 81 b §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai muulla perusteella takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, eläkekassan on määrättävä näiden työansioiden perusteella eläkevakuutusmaksu kymmenen vuoden kuluessa 142 §:n 2 momentin mukaisesta eläkevakuutusmaksun eräpäivästä.

224 §

Ajanjaksojen pituuksien laskeminen

Ajanjakson pituus ja 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärä kuukausiksi muunnettuna lasketaan siten, että päivien lukumäärä jaetaan kolmellakymmenellä. Kalenterivuotta kohden otetaan huomioon enintään 360 päivää. Jos 9 §:ssä tarkoitettujen päivien lukumäärästä kuukausiksi muunnettaessa täysien kuukausien lisäksi jää jäljelle vähintään viisitoista päivää, katsotaan niiden vastaavan yhtä kuukautta.

228 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Eläkekassan on säilytettävä tämän lain mukaisen eläketurvan järjestämiseen ja eläkeasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja

asiakirjoja pysyvästi, eläkekassan on säilytettävä:

1) vakuutuksen voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat sekä vakuuttamisen, vakuutuksen hoidon ja vakuutusmaksun määrittämisen kannalta muut tarpeelliset asiakirjat vakuutuksen voimassaoloajan ja kymmenen sen jälkeistä kalenterivuotta;

2) eläke- tai kuntoutusasiain liittyvä hakeamus, lääkärinlausunto, kuntoutussuunnitelma ja muut kuntoutusta tai eläkkeenhakijan terveydentilaa, työ- ja toimintakykyä tai kuntouttamismahdollisuuksia koskevat asiakirjat, muut eläke- tai kuntoutusetuuden myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä eläke- tai kuntoutusasiain koskeva päätös ja laskelma vakuutetun elossaoloajan sekä viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

3) perhe-eläkkeen myöntämisen, käsittelyn tai maksamisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sekä perhe-eläkettä koskeva päätös ja laskelma

perhe-eläkkeen maksuajan ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) vakuutusmaksun perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta; sekä

5) valitusasiain koskevat asiakirjat 50 vuotta, jollei niitä ole 1—4 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa; valitusasiain koskevien asiakirjojen säilytysaika alkaa siitä, kun ne ovat palautuneet eläkekassaan muutoksenhakuasteesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2009.

Lain 228 §:ää sovelletaan lain voimaan tullessa eläkekassassa säilytettävänä oleviin ja lain voimaantulon jälkeen säilytettäväksi tuleviin asiakirjoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

merimieseläkelain voimaannpanosta annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain voimaannpanosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1291/2006) 4 ja 5 §,
 sellaisena kuin niistä on 4 § osaksi laissa 1169/2007, seuraavasti:

4 §

Uuden lain 81 §:ssä tarkoitettu eläkeote lähetetään työntekijälle ensimmäisen kerran viimeistään vuonna 2008. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada pyynnöstä tieto rekisteröidyistä työansioistaan jo vuonna 2007.

Uuden lain 81 §:ssä ja 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettua viiden vuoden määräaikaä sovelletaan vuonna 2013 ja sen jälkeen.

Vuonna 2008 annettavalla työntekijän eläkeotteella on tiedot uuden lain 81 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuista työansioista ja etuuksista kymmeneltä eläkeotteen antamista edeltävältä kalenterivuodelta, vuonna 2009 vastaavat tiedot ovat yhdeksältä, vuonna 2010 kahdeksalta, vuonna 2011 seitsemältä ja vuonna 2012 kuudelta eläkeotteen antamista edeltävältä vuodelta. Uuden lain 81 §:n 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei

kuitenkaan ilmoiteta eläkeotteella aikaisemmalta ajalta kuin vuodesta 2005.

Jos uuden lain 81 b §:n 2 momentin mukaiset, työntekijän riidattomasti osoittamat työansiot on ansaittu ennen vuotta 2005, eläke määräytyy näistä ansioista vanhan lain mukaisesti, sellaisena kuin se oli voimassa ansioiden ansaintavuonna. Eläke määräytyy samalla tavoin myös sellaisista työntekijän riidattomasti osoittamista työansioista, jotka on ansaittu ennen vuotta 2006, jos työntekijälle tulee määrättäväksi työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke tämän lain 20 §:n 2 momentin mukaisesti.

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkeotteen antaneen eläkelaitoksen sijasta 31 päivään joulukuuta 2012 asti eläkeotteella ilmoitettujen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisten työansioiden oikeellisuuden selvittää ja selvityksen perusteella päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on järjestänyt eläketurvan selvi-

tyksen kohteena olevasta työstä. Otteen antanut eläkelaitos siirtää asian toimivaltaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

5 §

Uuden lain 81 b §:n 1 ja 2 momentin, 122 §:n ja 123 §:n 4 momentin sekä 148 ja 150 §:n mukaista viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Mainittuja vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen uuden lain voimaantuloa kulunut aika.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2008